

07/2014

13 MARÇ 2014

COM PODEM RECLAMAR L'IMPOST SOBRE VENDES DETALLISTES DE DETERMINATS HIDROCARBURS (CONEGUT COM A "CÈNTIM SANITARI")?

L'anul·lació per part del Tribunal de Justícia de la Unió Europea (TJUE) del "cèntim sanitari" obre la porta a què tots els afectats pel mateix puguin obtenir la devolució de les quotes pagades indegudament. Per tant, qualsevol persona o empresa que pugui justificar amb factures el pagament d'aquest gravamen podrà reclamar que l'hi reintegrin.

Benvolgut/da Sr/a:

El Tribunal de Justícia de la Unió Europea (TJUE), en sentència de 27 de febrer de 2014, ha declarat il·legal l'impost sobre les vendes a detallistes de determinats hidrocarburs (conegut com a "cèntim sanitari"), atès que vulnera la legislació comunitària. Es tracta d'un recàrrec sobre certs combustibles que durant 11 anys va alimentar el pressupost sanitari de diverses comunitats autònomes (totes menys Aragó, País Basc, La Rioja i Canàries, aquesta última està exempta de l'àmbit d'aplicació que estableix la llei, així com les ciutats de Ceuta i Melilla). La sentència, que no admet recurs, imposa la devolució del que recapta.

Què és l'impost sobre vendes detallistes de determinats hidrocarburs (conegut com a "cèntim sanitari")?

L'impost sobre les vendes detallistes de determinats hidrocarburs (en endavant, IVMDH) popularment conegut com a «cèntim sanitari», va ser aprovat pel Govern el 2001. Va estar vigent onze anys, des del 1 de gener de 2002 fins al 31 de desembre de 2012, data en què va deixar d'existir i va passar a integrar-se en l'impost especial sobre els hidrocarburs. Es tracta d'un impost indirecte que gravava el consum en fase detallista dels principals hidrocarburs (gasolina, gasoli, gasoli calefacció, fuel i querosè). Encara que el subjecte passiu era el venedor dels carburants, l'impost l'acaba suportant l'adquirent, atès que se li repercutia en el preu final del carburant juntament amb l'IVA i l'impost especial sobre hidrocarburs.

Malgrat que, com diem, l'impost es coneixia com a "cèntim sanitari", l'aplicació pràctica del tram estatal i del tram autonòmic implicava un increment de més de 7 cèntims per litre de gasolina o gasoli, per la qual cosa en el cas d'empreses amb importants consums de carburants, la incidència de l'impost durant els seus onze anys de vigència ha pogut arribar a ser molt significativa.

Ha estat gestionat i recaptat sempre pel Ministeri d'Hisenda a través de la Agència Estatal d'Administració Tributària (AEAT). Els models de finançament autonòmic aprovat van cedir la seva recaptació a les comunitats autònomes, com a part dels recursos que se'ls transferia al finançament de les seves competències i, en particular, les de la sanitat.

El que diu la Sentència del TJUE de 27-02-2014 sobre el "cèntim sanitari"

La sentència argumenta que el "cèntim sanitari" incompleix la Directiva comunitària sobre impostos especials perquè no incompleix dos requisits essencials. Perquè els hidrocarburs puguin estar subjectes a impostos diferents dels contemplats en la Directiva s'ha de garantir que tenen una o diverses finalitats específiques i que se segueixen els mateixos criteris d'aplicació i meritació que en la resta de tributs. Segons el TJUE, cap d'aquestes dues condicions es compleix en el cas de les comunitats autònomes espanyoles.

Limitació en el temps dels efectes d'aquesta declaració. Caràcter retroactiu de la sentència

Tant el Govern espanyol, com la Generalitat de Catalunya van sol·licitar al Tribunal l'exoneració de la devolució de la recaptació de l'impost, donades les greus repercussions econòmiques que tindria una sentència com la que finalment s'ha dictat, el que suposaria un cost del voltant de 13.000 milions d'euros, que posaria seriosament en perill el finançament de la sanitat pública en les comunitats autònomes.

A aquest respecte, el Tribunal assenyala que "no es pot admetre que la Generalitat de Catalunya i el Govern espanyol hagin actuat de bona fe en mantenir l'IVMDH en vigor durant un període de més de deu anys". Deixant entreveure el Tribunal una actuació com a mínim negligent per part de la Generalitat de Catalunya i del Govern, amb totes les implicacions en matèria de responsabilitat patrimonial de l'Estat que això implica el que amplia la possible reclamació del que s'ha pagat fins i tot sobre els exercicis ja prescrits.

A la vista del que assenyala la sentència ¿Qui podrà reclamar?

La sentència, que té caràcter retroactiu com ja hem esmentat, obre la porta a què tots els afectats puguin obtenir la devolució de les quotes pagades indegudament.

Per tant, qualsevol persona o empresa que pugui justificar amb factures el pagament d'aquest gravamen en omplir els dipòsits de combustible podrà reclamar que l'hi reintegrin.

Com i què reclamar?

En atenció al caràcter retroactiu de la sentència, els afectats tenen dues vies per procedir a la reclamació:

1. Devolució d'ingressos indeguts

La primera via de reclamació seria mitjançant la sol·licitud de devolució d'ingressos indeguts davant l'Agència Tributària. Hem de tenir en compte que en trobar-nos davant una matèria tributària, regeix la Llei General Tributària, la qual estableix que prescriuen al cap de quatre anys "les devolucions d'ingressos indeguts". Per tant, únicament podrem acudir a aquesta via per reclamar ingressos realitzats durant els últims quatre anys des de la data de presentació de la sol·licitud d'ingressos indeguts. A *priori*, aquesta via de reclamació no planteja cap problema. Una vegada iniciat el tràmit, el termini màxim de l'Administració per pronunciar-se serà de 6 mesos. Així, l'Administració podrà emetre una resolució expressa o presumpta, davant les quals es podria recórrer.

Atenció. Qui s'hagi vist especialment afectat per aquest impost, podrà iniciar un procediment de reclamació de devolució d'ingressos indeguts en períodes no prescrits (imports abonats entre els mesos de març de 2010 i desembre de 2012, atès que la resta d'exercicis fiscals ja estan prescrits) més els corresponents interessos de demora. Als que ja haguessin sol·licitat la devolució o ja haguessin reclamat, la prescripció no els afecta.

2. Responsabilitat patrimonial de l'Estat

Com que a més a més en la pròpia sentència s'estableix que no procedeix limitar en el temps els seus efectes, els contribuents podran reclamar, a banda dels ingressos indeguts realitzats en els exercicis no prescrits, la resta de les quantitats pagades pel procediment de responsabilitat patrimonial de l'Estat, per al que el termini és d'un any des que es va emetre la sentència que declarava contrària al dret de la UE la norma nacional. Per entaular aquesta demanda és necessari que es donin certs requisits, com són, un perjudici antijurídic efectiu, econòmicament avaluable i individualitzat, un fet lesiu imputable a l'Administració i un resultat danyós, amb la consegüent relació de causalitat entre el fet que s'imputa i el dany.

Documents o justificants per reclamar: factures

El document necessari per reclamar la devolució de l'impost ha de ser la factura. D'aquesta manera, qualsevol, tant particulars com empresaris, que posseeixi les factures amb el detall dels litres aprovisionats i l'impost meritat té la possibilitat de sol·licitar a Hisenda la devolució.

Els tiquets i extractes de la targeta no són suficients (atès que no apareix l'esmentat desglossament). Hisenda només accepta les factures.

Com a conclusió, hem d'indicar-los que és important iniciar com més aviat millor els tràmits oportuns per preservar de forma immediata el dret del contribuent a recuperar el que en el seu moment va pagar de més per un recàrrec tributari no conforme a les normes comunitàries.

Es poden posar en contacte amb aquest despatx professional per qualsevol dubte o aclariment que puguin tenir respecte d'això.

Una salutació cordial,

BIGAS ASSESSORIA I GESTIO, SLP

Avisem expressament que la informació aquí recollida és de caràcter general i, abans d'aplicar qualsevol norma, s'ha de fer un estudi de cada cas en concret. A més a més s'ha de tenir en compte que determinats coeficients i límits que es mencionen de forma separada són els aplicables a Catalunya, que té capacitat normativa pròpia.